

פרשת נצבים תשע"ט
הערות על התשובה

דברים פרק ל

(א) וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ פְּלִהְדֵּי־בָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהַשְּׁבֹתָ אֶל־לִבְבְּךָ בְּכָל־הַגּוֹלִים אֲשֶׁר הִדִּיחָהּ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה : (ב) וְשֹׁבֹתָ עַד־יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקִלּוֹ כָּכֵל אֲשֶׁר־אֲנֹכִי מְצֹוֶה הַיּוֹם אֹתָהּ וּבְנִיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ : (ג) וְשָׁב יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וּקְבַצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה : (ד) אִם־יְהִי־גִדְחָהּ בְּקִצְהָ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבָּצְךָ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחָךָ : (ה) וְהִבִּיאָךָ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ וְהִיטְבָהּ וְהִרְבָּהּ מֵאֲבֹתֶיךָ : (ו) וּמַל יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבֵי זָרְעֶךָ לֹאֲהַבָה אֶת־יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן תִּיִּיךָ : (ז) וְנָתַן יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ אֶת פְּלִי־הָאֱלֹת הָאֵלֶּה עַל־אֵיבֶיךָ וְעַל־שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רָדְפוּךָ : (ח) וְאֹתָהּ תָּשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְקֹוֹק וְעָשִׂיתָ אֶת־כָּל־מְצֻוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹוֶה הַיּוֹם : (ט) וְהוֹתִירָךָ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ בְּפָרִי בְטָנְךָ וּבְפָרִי בְּהֶמְתָּךְ וּבְפָרִי אֲדָמָתְךָ לְטַבָּה כִּי יָשׁוּב יְקֹוֹק לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר־שָׁשׂ עַל־אֲבֹתֶיךָ : (י) כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר מְצֻוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב אֶל־יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ :

רמב"ן

(א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה - כבר הזכרתי (ויקרא כו טז) כי הפרשה הזאת עתידה, כי כל עניניה לא היו ולא נבראו, אבל הם עתידין להיות : (ב) וטעם ושבתי עד ה' אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך - שתשוב אל ה' בכל לבבך ובכל נפשך ותקבל עליך ועל בניך לדורותם לעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כאשר עשו בגאולה השנית דכתיב (נחמיה י ל) ובאים באלה ובשבועה ללכת בתורת האלהים אשר נתנה ביד משה עבד האלהים ולשמור ולעשות את כל מצות ה' אדנינו ומשפטיו וחקיו. או יהיה "מצוך אתה ובניך" כמו מצוך לך ולבניך, כענין ואתה צוית (בראשית מה יט), וכן וירעו אותנו (לעיל כו ו), לנו. ולפי דעתי יש בו סוד גדול, כי ירמוז למה שאמרו (יבמות סג ב) אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, וכבר דברתי בו :

אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ בְּפָרִי בְטָנְךָ וּבְפָרִי בְּהֶמְתָּךְ וּבְפָרִי אֲדָמָתְךָ לְטַבָּה כִּי יָשׁוּב יְקֹוֹק לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר־שָׁשׂ עַל־אֲבֹתֶיךָ : (י) כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר מְצֻוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב אֶל־יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ :